

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-09-08/2013
P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 Efektywność ekologiczna przedsięwzięć finansowanych ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Andrzej Grzymysławski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86181 z dnia 14 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Toruńskie Wodociągi Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 87-100 Toruń, ul. Rybaki 31/35
Kierownik jednostki kontrolowanej	Władysław Majewski – Prezes Zarządu Spółki z o.o. Toruńskie Wodociągi (dowód: akta kontroli str. 3-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację przez Toruńskie Wodociągi Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej: „Spółka” lub „Beneficjent”) przedsięwzięcia pn. „Projektowanie i budowa przez Toruńskie Wodociągi Sp. z o. o. kanału tłoczego, umożliwiającego odprowadzanie ścieków z Miasta Chelmża oraz części Gminy Chelmża i Gminy Łubianka” (dalej: „przedsięwzięcie”), dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu (dalej: „Fundusz”) na podstawie Umowy pożyczki zawartej w dniu 20 marca 2009 r. pomiędzy Funduszem a Spółką² (dalej: „Umowa”), w tym osiągnięcie w terminie oraz rozliczenie i udokumentowanie deklarowanego efektu ekologicznego i rzeczowego przedsięwzięcia.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia zgodna z Umową realizacja przez Beneficjenta zadań w ramach przedsięwzięcia, polegających w szczególności na:

- wyborze wykonawcy inwestycji zgodnie z warunkami określonymi w Umowie;
- realizacji przedsięwzięcia w terminach określonych harmonogramem rzeczowo-finansowym, stanowiącym integralną część Umowy;
- wykorzystaniu otrzymanej pomocy finansowej w całości zgodnie z przeznaczeniem;
- osiągnięciu w terminie deklarowanego efektu ekologicznego oraz prawidłowym rozliczeniu i udokumentowaniu tego efektu;
- rozliczeniu przedsięwzięcia pod względem finansowym i rzeczowym.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ze zmianami wprowadzonymi Aneksem do Umowy, podpisanym w dniu 3 września 2009 r.

Uwagi NIK dotyczą rozbieżności pomiędzy parametrami przyjętymi w Umowie do określenia planowanych efektów ekologicznych a parametrami wykazanymi w karcie efektów osiągniętych w zakresie przewodów tłocznych i przepompowni ścieków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Zgodnie z § 1 ust. 2 Umowy, udzielona pożyczka podlegała rygorom ustalonym w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³ (dalej: „Pzp”). Beneficjent udzielił zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych określonych jako „Budowa systemu kanalizacji tłocznej odprowadzającej ścieki z miasta Chełmża i gmin: Chełmża, Łubianka i Łysomice do systemu kanalizacyjnego miasta Torunia” w dniu 7 stycznia 2009 r., tj. przed zawarciem Umowy z Funduszem. Powyższego zamówienia udzielono wykonawcy wybranemu w trybie przetargu nieograniczonego, stosownie do art. 39 Pzp.

(dowód: akta kontroli str. 37-44, 52-57)

2. W § 4 Umowy postanowiono, że pożyczkobiorca zobowiązuje się wykonać planowane przedsięwzięcie i osiągnąć efekt rzeczowy oraz efekt ekologiczny do dnia 27 grudnia 2010 r., przyjmując za dzień osiągnięcia tych efektów, odpowiednio: dzień sporządzenia odbioru końcowego przedsięwzięcia (ust. 4) i dzień sporządzenia protokołu przekazania inwestycji do eksploatacji (ust. 6). Przebieg realizacji przedsięwzięcia określał harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący integralną część Umowy (ust. 5).

Dofinansowane ze środków pożyczki zadania i wypłaty na rzecz wykonawcy zrealizowano w zakresie i terminach wynikających z Umowy i harmonogramu.

(dowód: akta kontroli str. 37-46, 85-113)

3. Dane i informacje zawarte w złożonym do Funduszu wniosku o przyznanie pożyczki znajdowały potwierdzenie w dokumentach źródłowych, w tym w Planach inwestycyjnych Spółki na lata 2008 i 2009, biznesplanie i projektach budowlanych przedsięwzięcia oraz w sprawozdaniu finansowym Spółki. W szczególności do wniosku dołączone były: opis zadania i harmonogram rzeczowo-finansowy jego realizacji, uzasadnienie wniosku wraz z projektami umów o odprowadzaniu ścieków z kanalizacji Miasta i Gminy Chełmża do urządzeń kanalizacyjnych Spółki, odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców KRS, kopie pozwoleń na budowę.

(dowód: akta kontroli str. 8-36, 58-65)

4. Realizacja przedsięwzięcia została rozpoczęta i zakończona w terminach określonych w Umowie, tj. w okresie od 27 stycznia do 27 grudnia 2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 66-73)

5. Zgodnie z § 3 Umowy, efekt rzeczowy przedsięwzięcia określał harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący załącznik nr 1 do Umowy (ust. 2), a planowany efekt ekologiczny - załącznik nr 2 do Umowy (ust. 3), tj. karta planowanych efektów ekologicznych, w której zapisano:

- wykonanie kanalizacji tłocznej o długości ogółem 23.334 m, w tym: 4.262 m o średnicy 280 mm oraz 19.072 m o średnicy 355 mm;

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 223 poz. 1655 ze zm.

- wybudowanie jednej pompowni ścieków, charakteryzującej się parametrem średniej wydajności rzędu 4.280 m³ na dobę;
- uzyskanie dopływu ścieków do oczyszczalni w Toruniu z wybudowanej kanalizacji w ilości nie mniejszej, niż 1.550 m³;
- zapewnienie odbioru ścieków z ww. kanalizacji o parametrze nie mniejszym, niż 13.300 RLM.

Stosownie do § 4 ust. 10 lit. f Umowy, po zakończeniu przedsięwzięcia Spółka zobowiązana była do złożenia, m.in. karty efektów ekologicznych osiągniętych w wyniku zrealizowania przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 37-44)

W wyniku realizacji przedsięwzięcia osiągnięto następujące efekty rzeczowe:

- wybudowano 4.364 m kolektora o średnicy 280 mm oraz 18.790 m kolektora o średnicy 355 mm;
- wybudowano jedną pompownię pośrednią wraz z wyposażeniem technologicznym i sanitarnym, instalacją zasilającą i sterującą, rurowym zbiornikiem wyrównawczym, komorą napowietrzającą, gruntowym neutralizatorem odorów, przepompownią ścieków sanitarnych i wód drenażowych oraz utwardzeniem i ogrodzeniem terenu;
- przebudowano dwie gminne przepompownie ścieków: w Kończewicach i w Browinie oraz kanalizację w rejonie wylotu ścieków w Toruniu.

(dowód: akta kontroli str. 50-51, 68-70, 74-82)

W zakresie przewodów tłocznych osiągnięto efekt rzeczowy o parametrach innych, niż określone w Umowie, tj. wybudowano przewody o średnicy 280 mm w ilości większej o 102 m, a przewody o średnicy 355 mm, w ilości mniejszej o 282 m od planowanej.

(dowód: akta kontroli str. 50-51, 68-70)

Różnice powyższe wynikały ze zmiany trasy przebiegu przewodów, spowodowanej przyczynami niezależnymi od Spółki⁴. Nie miały one wpływu na prawidłowość funkcjonowania kanału tłoczego i zostały zaakceptowane przez Fundusz.

(dowód: akta kontroli str. 84, 120-122, 136-141)

W karcie efektów ekologicznych osiągniętych na dzień 27 grudnia 2010 r.⁵ wykazano:

- wybudowanie przewodów tłocznych (kolektorów) o ww. parametrach;
- wybudowanie przepompowni ścieków⁶ o średniej wydajności 82 m³ na godzinę (tj. 1.968 m³ na dobę), osiągniętej w listopadzie 2010 r.;
- uzyskanie dopływu ścieków do oczyszczalni w Toruniu z wybudowanej kanalizacji w ilości 1.646 m³ na dobę, odnotowanej w grudniu 2010 r.;
- zapewnienie odbioru ścieków z ww. kanalizacji o parametrze nie mniejszym, niż 13.300 RLM.

(dowód: akta kontroli str. 114-119, 124-141)

⁴ To jest: kolizją z niezinventaryzowanymi urządzeniami podziemnymi, wycofaniem przez właścicieli części działek zgody na lokalizację inwestycji na tych działkach oraz odsunięciem trasy przewodów od drogi gminnej, w zw. z trwaniem okresu gwarancyjnego na nawierzchnię asfaltową tej drogi.

⁵ Złożonej do Funduszu w dniu 31 grudnia 2010 r., zgodnie z § 4 ust. 10 lit. f Umowy.

⁶ Charakteryzującej się, zgodnie z projektem budowlanym, potencjalną średnią wydajnością 4.280 m³ na dobę.

5.1. Potwierdzeniem i udokumentowaniem osiągnięcia efektów rzeczowych były, w szczególności: umowa z wykonawcą robót, faktury i dowody zapłaty za wykonanie przedmiotu umowy, dzienniki budowy oraz protokół odbioru końcowego robót i przekazania inwestycji do użytkowania.

(dowód: akta kontroli str. 55-57, 68-73, 83-113)

Osiągnięcie efektu ekologicznego w zakresie wybudowanych kolektorów oraz przepompowni ścieków udokumentowano, jak wyżej. Potwierdzeniem ilości ścieków dopływających do oczyszczalni w Toruniu z wybudowanej kanalizacji były odczyty przepływomierzy, dokonane w grudniu 2010 r. w przepompowniach w Chełmży, Kończewicach i Browinie, tłoczących ścieki do wybudowanego kanału. Parametry opisujące przepompownię oraz ładunek zanieczyszczeń w ściekach podano zgodnie z projektem budowlanym oraz protokołem odbioru i przekazania inwestycji do użytkowania.

(dowód: akta kontroli str. 55-57, 68-73, 83-113, 126-127)

Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK oględziny budowli i urządzeń kanału tłocznego wykazały, że urządzenia te były wykorzystywane w procesie odprowadzania ścieków do oczyszczalni w Toruniu.

(dowód: akta kontroli str. 74-82)

5.2. W dniu 9 września 2009 r. Fundusz dokonał kontroli sposobu realizacji przedsięwzięcia w miejscu tej realizacji, m.in. w zakresie jej zgodności z Umową oraz uzyskanych efektów rzeczowych. W wyniku ww. kontroli stwierdzono, że zadanie zrealizowano zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz, że osiągnięto zakładany efekt rzeczowy, pomimo różnic w długości planowanych i wykonanych przewodów tłocznych, a osiągnięcie efektu ekologicznego zaplanowano na 27 grudnia 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 120-122)

Oceny osiągnięcia efektu ekologicznego Fundusz dokonał na podstawie złożonej przez Spółkę karty efektów ekologicznych osiągniętych na dzień 27 grudnia 2010 r. W ocenie Funduszu, określone w Umowie efekty ekologiczne zostały osiągnięte.

(dowód: akta kontroli str. 136-141)

Kontroli na podstawie dokumentów dokonywano na etapie przekazywania Spółce poszczególnych transz pożyczki.

(dowód: akta kontroli str. 86-113)

6. Otrzymana ze środków Funduszu pomoc finansowa na realizację przedsięwzięcia w wysokości 5.625 tys. zł została wykorzystana w całości zgodnie z przeznaczeniem określonym w § 1 ust. 1 Umowy.

(dowód: akta kontroli str. 37-51, 68-70, 83-113)

6.1. Zgodnie z § 5 ust. 3 Umowy, Beneficjent złożył wnioski o uruchomienie transz pożyczki wraz z fakturami potwierdzającymi wymagalne płatności na rzecz wykonawcy przedsięwzięcia. Faktury w dniach: 29 maja, 2 i 16 lipca, 19 sierpnia, 17 września, 19 października i 9 grudnia 2009 r. zostały przyjęte do rozliczenia przez Fundusz, który przekazał Spółce określone w Umowie środki.

(dowód: akta kontroli str. 86-113)

6.2. Po zakończeniu przedsięwzięcia, w wynikających z Umowy terminach, Beneficjent złożył do Funduszu dokumenty określone w § 4 ust. 10 Umowy, tj.:

- w dniu 26 stycznia 2010 r., protokoły odbioru końcowego i przekazania przedsięwzięcia do eksploatacji, sprawozdanie z wykonania przedsięwzięcia, zestawienie faktur potwierdzających rzeczywisty koszt przedsięwzięcia, w tym udział własny w finansowanym przedsięwzięciu, dowody przekazania środków Funduszu (z ostatniej transzy) na konto wystawcy faktur;

- w dniu 31 grudnia 2010 r., kartę efektów ekologicznych osiągniętych w wyniku zrealizowania przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 37-44, 83-85, 114-115)

Fundusz, na podstawie ww. dokumentów zatwierdził złożone przez Spółkę sprawozdanie z wykonania zadania.

(dowód: akta kontroli str. 120-122, 136-141)

7. Fundusz, do dnia zakończenia kontroli NIK nie dokonał umorzeń pożyczki udzielonej na podstawie Umowy.

(dowód: akta kontroli str. 136-141)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą rozbieżności pomiędzy parametrami przyjętymi w Umowie do określenia efektów ekologicznych planowanych a parametrami wykazanymi w karcie efektów osiągniętych na dzień 27 grudnia 2010 r., w zakresie:

- przewodów tłocznych, co przedstawiono w punkcie 5. wystąpienia pokontrolnego;
- przepompowni ścieków, w przypadku której w karcie efektów osiągniętych podano rzeczywistą średnią wydajność (82 m³ na godzinę), ustaloną przez Spółkę na podstawie wskazań przepływomierzy z listopada 2010 r., podczas gdy w Umowie przyjęto docelową średnią wydajność (4.280 m³ na dobę), tj. parametr charakteryzujący przepompownię, określony w projekcie budowlanym. Parametr ten osiągnięto w wyniku wybudowania przepompowni zgodnie z projektem.

(dowód: akta kontroli str. 47, 50-51, 68-70, 84, 115, 120-129, 136-141)

Prezes Zarządu Spółki w wyjaśnieniach podał, że ww. rozbieżności wynikały z niezdefiniowania w Umowie w sposób jednoznaczny parametrów opisujących planowane i osiągnięte efekty ekologiczne, jakie należało zadeklarować w załączniku nr 2 do Umowy oraz wykazać w sprawozdaniu z wykonania przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 126-129)

W ocenie Funduszu, parametry określające efekty ekologiczne w zakresie przewodów tłocznych i przepompowni ścieków nie miały istotnego znaczenia dla przedsięwzięcia, którego celem było zaprojektowanie i wybudowanie ww. obiektów w zakresie umożliwiającym odprowadzanie ścieków do oczyszczalni w Toruniu w ilości nie mniejszej, niż 1.550 m³ na dobę od 13.300 RLM, co zostało zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 136-141)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁷ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku z osiągnięciem przez Spółkę planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia oraz złożeniem wszystkich, przewidzianych Umową dokumentów i ich zatwierdzeniem przez Fundusz, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸ (zwanej dalej „ustawą o NIK”) kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Najwyższa Izba Kontroli, odstępując od formułowania uwag i wniosków, nie oczekuje przedstawienia przez Pana informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

....., dnia,
miejsowość *data*

Kontroler
Andrzej Grzymysławski
st. inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

.....
Podpis

.....
podpis

⁷ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.